

การบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

THE ADMINISTRATION IN SCHOOL OF UPRIGHT SCHOOL THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NONGKAI

เอกบดินทร์ นันเชียงเครือ

Ekbodin Nanchiangkruea

คณิศร จักระโทก

Kanisorn Jeekratok

สุชาดา บุษผา

Suchada Bubpha

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย.

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

E-mail: Dekwad542@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำนวน 162 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารตามมาตรฐานของโรงเรียนสุจริต มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความต้องการจำเป็นโดยใช้ดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานโรงเรียนสุจริตในเขตพื้นที่มัธยมศึกษาหนองคาย ทั้ง 4 มาตรฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.69) โดยด้านการบริหารทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.72) แสดงถึงความพร้อมและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับต่ำสุด (3.66) ซึ่งให้เห็นถึงความจำเป็นในการ

*Received: 16 December 2024; Revised: 28 December 2024; Accepted: 30 December 2024

ปรับปรุง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.70) โดยด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.70) สะท้อนถึงความคาดหวังในคุณภาพบุคลากรและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (4.59) ดัชนีความต้องการจำเป็นชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาควรให้ความสำคัญกับด้านการบริหารงบประมาณเป็นอันดับแรก (PNI = 0.28) ตามด้วยการบริหารงานบุคคล (PNI = 0.25) การบริหารวิชาการ (PNI = 0.24) และการบริหารทั่วไป (PNI = 0.23) สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดสรรทรัพยากรและการพัฒนาการจัดการในแต่ละด้านอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับมาตรฐานโรงเรียนสุจริตให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: การบริหารงานในสถานศึกษาโรงเรียนสุจริต, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย, ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต

Abstract

This research aimed to study the needs for administrative development in honest schools under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office in Nong Khai. The study employed a descriptive research methodology. The sample consisted of 162 teachers selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire assessing the current and desired states of administration according to the standards of honest schools, with an overall reliability coefficient of 0.95. Data analysis employed statistical measures including percentage, mean, standard deviation, and the needs assessment index (PNI modified).

The findings revealed that the current state of administration across four standards in honest schools in Nong Khai was rated at a high level overall (mean = 3.69). The general administration standard had the highest mean score (3.72), reflecting readiness and effective management, while budget administration had the lowest mean score (3.66), indicating a need for improvement. The desired state of administration was rated at the highest level overall (mean = 4.70). The personnel administration standard had the highest mean score (4.70), highlighting expectations for high-quality personnel and effective human resource management, while academic administration had the

lowest mean score (4.59). The needs assessment index emphasized that priority should be given to the development of budget administration (PNI = 0.28), followed by personnel administration (PNI = 0.25), academic administration (PNI = 0.24), and general administration (PNI = 0.23). These findings underscore the necessity for resource allocation and targeted improvements in each area to enhance the standards of honest schools in alignment with established goals.

Keywords: The Administration in School of Upright School, The Secondary Education Service Area Office of Nongkai, Best Practicrs Of Upright School.

บทนำ

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2532 หมวด 3 มาตรา 15 กล่าวว่า การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ซึ่งจะต้องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม และสอดแทรกกระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของผู้เรียนระดับการศึกษา ซึ่งผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และสังคม รวมถึงความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในการจัดการเรียนการสอนครู ควรมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังในมาตรา 23 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาควรฝึกทักษะให้ผู้เรียน ใช้กระบวนการคิด แก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ความรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง สถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ ให้เหมาะสม รวมทั้งให้มีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ถูกต้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ให้สามารถก้าวข้ามความท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นจะต้องเร่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่มีอยู่เดิม รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความสำคัญที่มาจาก การเปลี่ยนแปลงของบริบททั้งจากภายนอกและภายใน ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วทั้งที่ ด้วยเหตุนี้ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า

เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

แผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” (Zero Clean Thailand) มีพันธกิจเพื่อสร้างนวัตกรรม การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผ่านการดำเนินงาน 6 ด้าน ได้แก่ การสร้างสังคมต่อการทุจริต ยกระดับความต้องการทางด้านการเมือง ป้องกันการทุจริตด้านนโยบาย พัฒนารูปแบบการป้องกันการทุจริต พัฒนากลยุทธ์การปราบปรามการทุจริต และยกระดับความรู้เรื่องการทุจริตให้ทันสมัย ให้สูงกว่า ร้อยละ 50 เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการดำเนินงานในทุกหน่วยงาน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2567)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตอบรับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ด้วยการทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ภายใต้หลัก 3 แนวทาง ได้แก่ การสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต การสร้างเกาะป้องกันการทุจริต และการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้ทุกหน่วยงาน ทั้งรัฐและเอกชน มีการดำเนินการอย่าง โปร่งใส โดยมีกรอบการประเมิน 5 ประการ ได้แก่ 1) ความโปร่งใส 2) ความพร้อมรับผิด 3) ความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน 4) วัฒนธรรมในองค์กร และ 5) คุณธรรมการทำงาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัด เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบความโปร่งใสในการบริการงาน และวางรากฐานความสุจริตในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต”) เกิดขึ้นเนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556–2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล” มีเป้าหมายหลัก

เพื่อลดปัญหาการทุจริต ในสังคมไทยและยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยให้สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2558) ซึ่งโครงการดังกล่าวได้เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐที่ต้องการให้หน่วยงานในสังกัดร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสำนักงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พัฒนาโครงการโรงเรียนสุจริตตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 โดยเลือกโรงเรียนต้นแบบในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินงานตามมาตรฐาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการที่เน้นจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อ นวัตกรรม และการประเมินผลเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ด้านงบประมาณที่เน้นการจัดการเงินอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ด้านบุคคล ที่มุ่งเสริมขวัญกำลังใจและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ด้านบริหารทั่วไป ที่เน้นปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ปลอดภัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้ และด้านผลลัพธ์และความสำเร็จ ที่สะท้อนความสำเร็จในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ได้กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งปรับใช้กิจกรรมโรงเรียนสุจริตในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารงานใน 4 ด้านหลัก เพื่อสร้างสังคมแห่งความสุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนสุจริต (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2558) จากการศึกษาค้นคว้า การบริหารงานโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือในการดำเนินงานจากทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ชุมชน โดยในการบริหารงานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต จะต้องมีการบริหารงานที่เป็นไปตามระบบระเบียบของทางราชการ มีความโปร่งใส สามารถเปิดเผยข้อมูลการบริหารงานหรืออย่างตรงไปตรงมาถูกต้อง อีกทั้งยังพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ไม่มีแผนและรูปแบบในการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการบริหารงานในโรงเรียนสุจริต ทำให้มีการบริหารงานที่ไม่ชัดเจน และไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น จึงส่งผลให้การบริหารงานโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ไม่ประสบ

ผลสำเร็จตามที่ควร ไม่เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียนสุจริต ส่งผลให้การบริหารงานไม่ได้ประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า การบริหารงานของสถานศึกษาที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงาน และเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อใช้เป็นการพัฒนาวางแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาที่เป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,136 คน แบ่งตามจำนวน สถานศึกษา 31 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน แล้วกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการจัดชั้น (Strata) โดยกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมตามขนาดของ

โรงเรียน โดยการคละ ขนาดใหญ่พิเศษ ใหญ่ กลางและขนาดเล็ก แล้วทำการสุ่มจากแต่ละชั้นด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎี ตลอดถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารตามมาตรฐานของโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบ่งน้ำหนักตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

มาตรฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _m odified	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1. บริหารวิชาการ	3.69	0.53	มาก	4.59	0.44	มากที่สุด	0.24	3
2. บริหารงบประมาณ	3.66	0.55	มาก	4.69	0.32	มากที่สุด	0.28	1
3. บริหารงานบุคคล	3.70	0.42	มาก	4.70	0.37	มากที่สุด	0.25	2
4. บริหารทั่วไป	3.72	0.56	มาก	4.60	0.41	มากที่สุด	0.23	4
เฉลี่ย	3.69	0.51	มาก	4.64	0.38	มากที่สุด	0.25	

จากตาราง พบว่า สภาพที่ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารงานตามมาตรฐานโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ทั้งหมด 4 มาตรฐาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 3.72$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 3.70$) ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 3.69$) และด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 3.66$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.70$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.69$) ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 4.60$) และด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.59$) ตามลำดับ

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม (PNI modified = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ควรได้รับ การพัฒนาโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ (PNI modified = 0.28) ด้านการบริหารงานบุคคล (PNI modified = 0.25) ด้านการบริหารวิชาการ (PNI modified = 0.24) และด้านการบริหารทั่วไป (PNI modified = 0.23) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จากผลการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารวิชาการ และด้านบริหารงบประมาณ แสดงให้เห็นว่า การบริหารทั่วไป อาจเนื่องมาจากการที่โรงเรียนมีการสำรวจ ตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ให้สามารถใช้งานได้ดี มีการทำทะเบียนการใช้งานไว้เรียบร้อย โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนการบริหารงานด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะการบริหารงานงบประมาณ เป็นงานที่ละเอียด และต้องใช้ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด ซึ่งผู้รับผิดชอบจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีความชำนาญพอสมควร ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญพักตร์ นิยมญาติ ได้เสนอว่า กระทรวงศึกษาธิการควรจะทำให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับ

การร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา และทำการวิจัยในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยการจัดทำให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อก่อให้เกิดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และผู้บริหารก็มีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (เพ็ญพักตร์ นิยมญาติ, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญภา อุดมกานต์ ได้ประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดีของโรงเรียนต้นแบบคุณธรรม นำความรู้สู่ความดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ มีความรู้ความเข้าใจและมีจำนวนเพียงพอ กิจกรรมมีความเหมาะสม มีการประสานงานร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ขวัญภา อุดมกานต์, 2553)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต พบว่าด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่า $PNI_{modified}$ มากที่สุด คือ 0.28 ดังนั้น ในการบริหารงานงบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรม จะต้องใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามวัตถุประสงค์ มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ การใช้จ่ายงบประมาณตรงตามระยะเวลาที่กำหนด ประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์กฎระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้บุคลากรทราบโดยทั่วกัน และเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งสอดคล้องกับฉัฐชาย แสงภู่วงษ์ ที่กล่าวว่า การบริหารการเงินของสถานศึกษา ต้องมีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันต้องมีการควบคุมด้านเอกสาร การเงิน งานบัญชีและงานพัสดุที่คุมเข้ม รัดกุม มีการตรวจสอบอยู่เสมอ (ฉัฐชาย แสงภู่วงษ์, 2546) ยังสอดคล้องกับพัทธนันท์ เมตตา ที่กล่าวว่า การบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องวางแผนการดำเนินงานให้เรียบร้อย กำหนดบทบาทหน้าที่ ขอบข่ายและอำนาจหน้าที่ในการทำงานอย่างชัดเจน ไม่ควรใช้เจ้าหน้าที่ในการทำงานด้านบัญชี การเงิน มากำกับติดตามงานงบประมาณ (พัทธนันท์ เมตตา, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ มีการนำหลักสูตรด้านทุจริตมาใช้ โดยการเปิดเป็นวิชาเพิ่มเติมและบูรณาการในคาบโฮมรูมหรือวิชาอื่น ๆ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริต การจัดการเรียนการสอนจะต้องดำเนินการตามหลักสูตรด้านทุจริต ซึ่งจะมีการออกแบบหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต มีการจัดการนิเทศภายใน โดยให้มีการนิเทศกันเองภายในกลุ่มสาระ และการนิเทศข้ามกลุ่มสาระ เพื่อให้ครูผู้สอนได้เห็นมุมมองใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน และครูผู้สอนทำรายงานผลการจัดการเรียนการสอน โดยต้องมีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค เพื่อหาวิธีการดำเนินการแก้ไขและวางแผนการพัฒนา

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ มีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเพื่อในการคาดการณ์งบประมาณในการดำเนินงาน ในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ จะมีการกำหนดกรอบงบประมาณไว้อย่างแน่นอนและชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานซึ่ง มีหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมการดำเนินของกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผน และรายงานผลโครงการไปยังฝ่ายบริหารให้ทราบ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ด้านการบริหารงานบุคคล คือ ทางโรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการศึกษา อบรม และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน จะต้องเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการกล่าวยกย่องชมเชย มอบเกียรติบัตร มอบของรางวัล สำหรับครูที่ได้รับรางวัลประชาสัมพันธ์ผลงานความสำเร็จของบุคลากรที่หน้าเสาธง เพจโรงเรียน ไลน์กลุ่มโรงเรียน เฟสบุ๊กโรงเรียน และครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ส่ง SAR เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานในภาคเรียนนั้น ๆ

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป คือ ก่อนการเปิดภาคเรียนจะมีการตรวจสอบสิ่งของที่ชำรุด เสียหาย ที่จะต้องซ่อมแซมให้พร้อมก่อนเปิดภาคเรียนบริหารทั่วไปออกเป็นคำสั่งให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน และมีการทำบันทึกการใช้งาน ให้ความร่วมมือและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางชุมชน และมีการจัดการประเมินโรงเรียนสุจริต โดยการประเมินนอกจากมีคณะกรรมการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และได้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากชุมชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการการประเมิน เพื่อให้ได้เห็นมุมมองการปรับปรุงการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการบริหารงานในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายในครั้งนี้ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานในสถานศึกษาด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ความต้องการด้านบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนจะต้องศึกษาสภาพและบริบทของโรงเรียนตนเองให้ชัดเจน แล้วนำแนวทางไปปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย การบริหารงาน 4 ด้าน 15 ตัวชี้วัด 66 แนวทาง ซึ่งความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียนจะไม่เหมือนกัน

1.2 การนำแนวทางไปใช้ผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียน จะต้องนำเอาแนวทางการบริหารตามมาตรฐานของโรงเรียนสุจริตไปปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับทักษะและการพัฒนาที่ถูกต้องตามรูปแบบการบริหารงาน

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษา นำแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานโรงเรียนสุจริต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโครงการโรงเรียนสุจริต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการแยกศึกษาตามขนาดของโรงเรียน เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จตามมาตรฐานของโรงเรียนสุจริต

2.3 ควรมีการศึกษากลยุทธ์ในการบริหารงานในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2532*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ขวัญภา อุณหกานต์. (2553). ประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดีของโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา*. มหาวิทยาลัยกาญจนบุรี.
- ฉัฐชาย แสงภูงษ์. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับรางวัลพระราชทาน: ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาโรงเรียนวัดลานคา. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พัทธนันท์ เมตตา. (2562). การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอร์รี่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เพ็ญพักตร์ นิยมญาติ. (2566). กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2559). *แผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)*. เรียกใช้เมื่อ 20 พฤษภาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/7P4vq>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13*. เรียกใช้เมื่อ 15 พฤษภาคม 2566 จาก <https://shorturl.asia/lTu2J>.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2558). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.